

Smerter

Pas. har et smerteplaster og tar i tillegg et opioid po eller sc ved behov

Pas. tar et opioid po fast og po eller sc ved behov

Pas. tar ikke opioid

Pas. har smerter

Ingen smerter

1. Fortsett med smerteplaster i samme styrke om tidligere. Seponer peroral behandling.

2. Gå over til sc administrering av behovsdoser. Beregn **sc *morfin** dose i forhold til plasterdosen (se konverteringstabell)

Gi enkeltdose morfin inntil hvert 30. min ved behov.

Vurder effekten og behov for økning eller reduksjon i dosen.

1. Beregn den totale opioiddosen pas. har tatt de siste 24 timene (fast og ved behov). Seponer peroral behandling.

2. Beregn ekvivalent **sc *morfin**dose (se konverteringstabell) og fordel denne på seks faste doser (1 dose hver 4. time).

Behovsmedisin for smertegjennombrudd:
Gi samme enkeltdose inntil hvert 30. min ved behov.
Vurder effekten og behov for økning eller reduksjon i dosen.

Gi 2,5–5 mg ***morfin sc** fast hver 4. time pluss inntil hvert 30. min ved behov. (smertegjennombrudd)

Observer effekten og vurder om pasienten trenger en større eller mindre enkeltdose.

1. Smerter kan oppstå, forskriv behovs**medikasjon:**

*morfin 2,5-5 mg sc inntil hvert 30. min ved behov.

Vurder fortløpende om pasienten trenger høyere dose morfin for bedre smertelindring. Vurder oppstart av sc-smertepumpe etter 24 timer hvis flere enn 4 behovsdoser er gitt. Øk da opp både dosen i pumpen og behovsdosen med 30-50 % ut fra dosene gitt sc det siste døgnet.

EKVIVALENTE DOSER – KONVERTERINGSTABELL

Tabellen må kun brukes for konverteringer til morfin / oksykodon sc (ved feil bruk: fare for overdosering!)

Fentanyl depotplaster (transdermalt TD)	Morfin po		*Morfin / oksykodon sc		Oksykodon po		Kodein + paracetamol (Paralgin Forte®)
	µg/t	mg/24 t	ved behov mg inntil x 1/time	mg/24 t	ved behov mg inntil hvert 30. min	mg/24 t	
12	30	5	10-15	2-2,5	20	5	5 tabl / 24 t (kodein 150 / paracetamol 2000 mg)
25	60	10	20-30	3-5	40	10	10 tabl / 24 t (kodein 300 / paracetamol 4000 mg)
50	120	20	40-60	7-10	80	15	
75	180	30	60-90	10-15	120	20	
100	240	40	80-120	15-20	160	25	
150	360	60	120-180	20-30	240	40	

Buprenorfin plaster (TD)	*Morfin / oksykodon sc	
µg/t	mg/24 t	ved behov mg inntil hvert 30. min
5	6	1
10	12	2,5
20	24	5
40	48	10

*Morfin / oksykodon sc er ekvipotente og anses som ekvivalente mtp effekt og bivirkning i den siste livsfasen

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest og
Sunniva avdeling for lindrende behandling, Haraldsplass Diakonale Sykehus
Revidert mai 2020; gyldig til juni 2021

<https://helse-bergen.no/kompetansesenter-i-lindrende-behandling/palliasjon-verktoy-for-helsepersonell/medikamentskrin-vaksne>

Hvis kontroll av smertene ikke oppnås, kontakt ditt lokale / regionale palliative team – eller Sunniva avdeling for lindrende behandling i Bergen hele døgnet på 55 97 94 00

Morfin:	opioidanalgetikum (for oksykodon se Felleskatalogen)
Effekt:	sentral smertestillende, hostedempende, hjelper mot opplevelse av tung pust
Relevante bivirkninger i livets slutfase:	hallusinasjoner, eufori, forvirring og sedasjon. Se Felleskatalogen.
Overdosering:	første tegn er trøtthet og sedasjon. Respirasjonsdepresjon kun ved grov overdosering.
Virkning inntre:	sc/im: i løpet av 15-30 min, iv: straks (2-5 min)
Tid til maks plasmakonsentrasjon:	po: 15-60 min (korttidsvirkende), po: 1-6 t (langtidsvirkende), im: 10-20 min, sc: 15 min, rektalt: 45-60 min
Plasma halveringstid:	po: 1,5-4,5 t, iv: 1,5t, sc: 4 t
Maks virkning etter:	po: ≤ 60 min (korttidsvirkende), iv: 20 min, im: 30-60 min, sc: 50-90 min
Virkningstid:	3-6 t
Metabolisme:	konjugering med glukuronsyre i leveren til aktive metabolitter
Utskillelse:	hovedsakelig i urinen. Cave høye doser ved nyresvikt – kan gi opphopning av metabolitter. Reduser dosen eller forleng doseringsintervallene.

Palliative Care Formulary 6th ed.

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest og
Sunniva avdeling for lindrende behandling, Haraldsplass Diakonale Sykehus
Revidert mai 2020; gyldig til juni 2021

<https://helse-bergen.no/kompetansesenter-i-lindrende-behandling/palliasjon-verktoy-for-helsepersonell/medikamentskrin-vaksne>